

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษา รูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม ในชุมชน : กรณีศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง รูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วม ความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย และปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล เขารูปช้าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลเขารูปช้าง ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในพ.ศ. 2548 ซึ่งตามสถิติของสำนักงานองค์การบริหาร ส่วนตำบลเขารูปช้าง พ.ศ.2548 มีประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 24,748 คน ซึ่งจากจำนวนนี้ ใช้ประชากรในการศึกษาวิจัยจำนวน 105 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (purposive) จาก ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ผู้นำชุมชน ตัวแทนกลุ่ม จำนวน 68 คน และเจ้าหน้าที่ที่ดูแลงานรักษาความสะอาดขององค์การบริหารส่วนตำบลเขารูปช้าง จำนวน 37 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การนำเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบการศึกษารูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมในการ จัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน : กรณีศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบล เขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา และเพื่อให้ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะ ในการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 เครื่องมือ

2.1.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาจากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาทั้งหมดโดยครอบคลุมตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

วิจัยในครั้งนี้ โดยใช้แบบสอบถาม “เรื่องการศึกษารูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน : กรณีศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา” รายละเอียดแบ่งเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านลักษณะทั่วไปของประชาชน

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

ตอนที่ 5 ข้อมูลด้านปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

2.1.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานดูแลรักษาความสะอาด เพื่อต้องการทราบถึงปัญหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลเขารูปช้าง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ “เรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการขยะมูลฝอย”

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

สร้างเครื่องมือโดยการศึกษาจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เมื่อสร้างเครื่องมือเสร็จแล้วนำเครื่องมือไปให้อาจารย์ผู้มีความรู้ความชำนาญในด้านการศึกษาวิจัยตรวจสอบ

2.3 วิธีหาคูณภาพของเครื่องมือ

การหาคูณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาตามกรอบแนวคิดในการศึกษาให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ และเนื้อหาที่ต้องการศึกษา แล้วนำเครื่องมือไปทดสอบในพื้นที่ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เครื่องมือที่ใช้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) สัมประสิทธิ์แอลฟา ด้วยวิธี Cronbach สำหรับแบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์ $\text{Alpha} = 0.7598$ ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้การเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 105 ชุด โดยแบ่งวิธีการดำเนินงานดังนี้

3.1 ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่ม ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขารูปช้าง จำนวน 68 ชุด โดยใช้

อาสาสมัครที่ได้ผ่านการอบรมให้มีความรู้ ความเข้าใจ รายละเอียดของการใช้แบบสอบถาม จำนวน 5 คน ซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการคือ 68 ชุด

3.2 ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องกับงานดูแลรักษาความสะอาดขององค์การบริหารส่วนตำบลเขารูปช้าง จำนวน 37 ชุด ด้วยการสัมภาษณ์โดยใช้อาสาสมัครที่ได้ผ่านการอบรมให้มีความรู้ ความเข้าใจ รายละเอียดของการใช้แบบสัมภาษณ์มาแล้ว จำนวน 10 คน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบตามจำนวนที่ต้องการคือ 37 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ผลทางสถิติ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS for Windows ซึ่งแบ่งข้อมูลเป็นส่วน ดังนี้

4.1 ข้อมูลด้านลักษณะทั่วไปของประชาชน ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน ข้อมูลความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย ข้อมูลด้านรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ข้อมูลด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย สถิติที่ใช้ คือ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ซึ่งมีเกณฑ์ในการประเมิน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ

1.00 – 1.50 มีระดับไม่เห็นด้วย

1.51 – 2.50 มีระดับไม่แน่ใจ

2.51 – 3.00 มีระดับเห็นด้วย

4.2 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ กับรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วม และความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย ใช้สถิติไคร้สแควร์ (Chi-Square Test)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา โดยการศึกษาจากเอกสาร สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานดูแลรักษาความสะอาด ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอย